

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Index omnium quae in hoc primo tomo continentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

Index omnium quæ in hoc primo tomo continentur.

CAPITVLARIA VETERVM REGVM.

C Hildeberti Regis constitutio de abolendis reliquiis idolatriæ, & de sa-	
crorum dierum festivitatibus castè celebrandis.	Pag. 5.
Chlotharij Regis constitutio generalis.	7.
Præceptio glorioſſimi Regis Guntramni ad Episcopos & judices regni ſui de ob-	
ſervando die dominico & alis, edita in confirmatione Concilij fecundi Ma-	
tisconenſis.	9.
Conventus apud Andelaum, quando inter Guntramnum & Childebertum Re-	
ges Epifcoporum procerūmque confilio pax firmata, mutuique fœderis pactio	
conſcripta eſt.	11.
Pactus pro tenore pacis Dominorum Childeberti & Chlotharij Regum.	15.
Decretio Childeberri Regis.	17.
Decretio Chlotharij II. Regis.	19.
Edictum ejusdem in Concilio Parisienſi V. datum.	21.

CAPITVLARIA DAGOBERTI REGIS.

L Ex Ripuariorum.	29.
Lex Alamannorum.	57.
Capitula XLIV. addita ad legem Alamannorum.	85.
Item alia capitula.	89.
Lex Bajuvariorum.	95.
Dagoberti Regis præceptum de epifcopali dignitate Cadurca urbis conlata Desi-	
derio Thesaurario.	141.
Indiculus Dagoberti Regis ad Domnum Sulpitium Archiepifcopum, ut Deside-	
rium benedicat.	Ibid.
Sigeberi Regis epiftola ad Desiderium Epifcopum Cadurenſem, quod Synodale	
Concilium celebrari non debeat in regno abſque permiffu Regis.	143.

CAPITVLARIA KARLOMANNI PRINCIPIS.

K Arlomanni Principis capitulare primum.	145.
Eiusdem capitulare secundum fīe Liptinense.	149.
Indiculus ſuperftitionum & paganiarum.	150.
Capitulare incerti anni, datum in Synodo cui interfuit Bonifacius apostolice ſe-	
dis Legatus.	151.

CAPITVLARIA PIPPINI PRINCIPIS ET REGIS.

C Apitulare Sueſſionenſe anni DCCXLIV.	155.
Admonitio de capitulis Synodalibus Pippini.	159.
Capitula data apud Vermeriam anno DCLII.	161.
Alia capitula Synodi Vermeriensis.	165.
Capitula Synodi Vernensis anni DCLV.	167.

Capitulare Metense, sive capitula synodalia post synodum Vernensem data in
 civitate Metensi, ut quibusdam videtur. 177.
 Capitulare Compendiense anni DCCLVII. 179.
 Pippini Regis constitutio generalis de letanis faciendis pro libertate terra. 185.
 Conventus apud sanctum Dionysium, in quo Pippinus Rex, paulo ante mor-
 tem, regnum Francorum divisit inter filios suos Karolum & Karolomanum
 anno DCCLXVIII. mensē Septembri. 187.

CAPITVLARIA KAROLI MAGNI.

- K** Aroli Magni capitulare primum. 189.
 Ejusdem epistola ad Offam Regem Merciorum. 193.
 Capitulare anni DCCLXXXIX. 195.
 Decretale precum quorundam Episcoporum, qualiter pro Rege & exercitu ejus
 hac instanti tribulatione à fidibus in orationibus & elemosynis Deo suppli-
 candum sit. 199.
 Karoli M. constitutio de scholis per singula episcopia & monasteria instituendis.
 201.
 Ejusdem constitutio de emendatione librorum & officiorum ecclesiasticorum. 203.
 Admonitio de sequenti capitulo Bayvariorum. 205.
 Capitulare Bayvariorum anni DCCLXXXVIII. 207.
 Capitulare Aquigranense, sive capitulare primum anni DCCLXXXIX. 209.
 Capitulare secundum ejusdem anni. 241.
 Capitulare tertium ejusdem anni. 243.
 Preceptum Karoli Magni de institutione episcopatum per Saxoniam. 245.
 Ejusdem preceptum pro Trutmanno Comite. 249.
 Ejusdem Capitulatio de partibus Saxonie, Ibid.
 Ejusdem epistola ad Fastradam Reginam de victoria Avarica & de letanii. 255.
 Ejusdem capitulare de causis regni Italiae, datum, ut videtur, anno DCCXCIII.
 post obitum Hildegardis Regine. 257.
 Capitulare Francofordiense, datum in plena synodo anno DCCXCIV. 261.
 Commonitorium datum Angilberto Abbatu Centulenensi eundi Romam ad Leonem
 III. anno Christi DCCXCVI. 271.
 Karoli M. epistola ad Leonem III. missa per eundem Abbatem. Ibid.
 Ejusdem epistole due ad Offam Regem Merciorum. 273.
 Capitulare Saxonum datum Aqui grani anno DCCXCVII. V. Kal. No-
 vembbris in generali Episcoporum & optimatum conventu. 275.
 Pactus legis Salice. 281.
 Recapitulatio solidorum. 323.
 Sententia de septem septenis. 325.
 Capitulare interrogations ad Episcopos de Presbyteris criminosis. 327.
 Capitula data post redditum Legatorum à sede apostolica. Ibid.
 Edictum dominicum de honore & adjutorio Episcopis praestando à Comitibus &
 aliis judicibus. 329.
 Capitulare de willis Karoli Magni. 331.
 Capitulare de ministerialibus palatinis. 341.

Karoli M. capitula addita ad legem Longobardorum.	345.
Item alia capitula.	1443.
Eiusdem capitula excerpta ex lege Longobardorum.	349.
Capitulum de honoranda sede apostolica.	357.
Capitulare Episcoporum.	Ibid.
Capitulare primum anni DCCCII.	361.
Capitulare secundum eiusdem anni.	375.
Sacramentale promissionis factae Imperatori.	377.
Capitulare Aquisgranense, sive capitulare primum anni DCCCIII.	379.
Altud capitulum de purgatione sacerdotum.	385.
Item altud capitulum de purgatione sacerdotum.	Ibid.
Capitulare secundum anni DCCCIIL, sive capitula addita ad legem Salicam.	387.
Capitulare tertium anni DCCCIIL, sive alia capitula minora de causis ad monendis.	391.
Capitulare quartum anni DCCCIIL, sive de lege Ripuarense.	395.
Capitulare quintum anni DCCCIIL, sive alia capitula nuper audita & comperta.	399.
Capitulare sextum anni DCCCIIL, sive capitula data ad interrogationem cuiusdam Comitis aut Missi dominici.	401.
Capitulare septimum anni DCCCIIL.	403.
Capitulare octavum anni DCCCIIL, sive capitula de immunitate Episcoporum ac reliquorum sacerdorum ab expeditionibus bellicis.	405.
Karoli M. epistola increpatoria ad monachos sancti Martini Turonensis.	413.
Capitulare ad Salz.	415.
Capitula data Presbyteris.	417.
Karoli M. precepnum de scholis Graecis & Latinis instituendis in Ecclesia Ostrobrugenfi.	417.
Capitulare primum anni DCCCCV, sive capitula XVI. infra Ecclesiam.	421.
Capitulare secundum anni DCCCCV, ad omnes generaliter.	423.
Capitulare tertium anni DCCCCV, sive altera editio eiusdem capitularis.	429.
Capitulare quartum anni DCCCCV, sive capitula data Iesse Episcopo Ambianensi Missi dominico.	435.
Capitulum Karoli M. de honore Episcoporum & reliquorum sacerdotum.	437.
Capitulare primum anni DCCCCVI, sive charta divisionis regni Francorum inter Karolum, Pippinum, & Ludovicum filios Karoli Magni.	439.
Capitulare secundum anni DCCCCVI, sive capitula octo addenda ad leges.	445.
Capitulare tertium anni DCCCCVI, sive capitula quae Missi cognita facere debent in omnes partes.	447.
Capitulare quartum anni DCCCCVI, sive capitula quae Missi ante nativitatem Domini omnibus cognita facere debent.	449.
Capitulare quintum anni DCCCCVI, sive capitula quae ad Niumaga addita in anno sexto imperij infra quadragesimam.	451.
Capitulare sextum anni DCCCCVI, sive capitula excerpta de canone.	455.
Capitulare anni DCCCCVII, sive memoratorium ut de ultra Sequane omnes exercitare debeant.	457.

- Karoli M. epistola ad Pippinum filium Regem Italiae, de pace Ecclesiastum Dei
 & servientium earum. 461.
 Capitulare tripes anni DCCCXVIII. 463.
 Capitulare primum anni DCCCXIX. sive capitula que Dominus Imperator
 Aqui palatio constituit in anno nono. 465.
 Capitulare secundum anni DCCCXIX. sive capitula que Dominus Karolus
 constituit eodem anno. 469.
 Capitulare primum anni DCCCXX. sive capitula que anno decimo imperij Dom-
 ini Karoli serenissimi Augusti Aqui palatio communica sunt. 473.
 Capitulare secundum anni DCCCXX. 475.
 Capitulare tertium anni DCCCXX. sive capitula de instructione Missorum. Ibid.
 Capitulare primum anni DCCCXI. sive capitulare interrogationis de iis que
 Karolus M. pro communi omnium utilitate interroganda constituit. 477.
 Capitulare secundum anni DCCCXI. sive brevis capitulorum de communi om-
 nium utilitate. 479.
 Karoli M. epistola generalis ad Archiepsicos regni Francorum, de ceremoniis
 baptismi. 483.
 Capitulare tertium anni DCCCXI. de causis propter quas homines exercita-
 lem obedienciam dimittere solent. 485.
 Breviarium divisionis thesaurorum Karoli M. quam post obitum suum observari
 jussit. 487.
 Capitulare primum anni DCCCXII. sive brevis capitulorum quam Missi do-
 minici habere debent ad exercitum promovendum. 489.
 Capitulare secundum anni DCCCXII. sive capitula que Dominus Imperator
 constituit Bononie in littore maris. 493.
 Capitulare tertium anni DCCCXII. sive capitula de justitiis infra patriam
 faciendis. 495.
 Praeceptum Karoli M. pro Hispanis qui in regnum Francorum conseruerant. 499.
 Capitulare primum anni DCCCXIII. sive capitula XXVIII. de confirma-
 tione constitutionum quas Episcopi in synodis auctoritate regia nuper habitis
 constituerant. 501.
 Capitulare secundum anni DCCCXIII. sive capitula viginti de justitiis fa-
 ciendis, ex lege Salica, Romana, & Gundobada. 505.
 Capitulare tertium anni DCCCXIII. sive capitula XLVI. de causis neces-
 sariis Ecclesie Dei & populo Christiano. 511.
 Karoli M. capitularia quinque incerti anni. 515. & seqq.

CAPITULARIA PIPPINI REGIS ITALIAE.

Capitulare de causis regni Italiae.
Eiusdem capitula excerpta ex lege Longobardorum. 533.
 541.

CAPITULARIA LVDOVICI PII.

Lvdovici Pii praecptum primum pro Hispanis qui in regno Francorum
 manebant. 549.

- Eiusdem epistola ad Magnum Archiepiscopum Senonensem, de confirmatione
regule Canonorum. 553.
- Item eiusdem epistola ad Sicharium Archiepiscopum Burdegalensem, de eodem
argumento. 557.
- Item eiusdem epistola ad Arnonem Archiepiscopum Salzburensem, de eodem
argumento. 561.
- Capitulare Aquisgranense anni DCCCXVI. Ibid.
- Ludovici Pij precepit secundum pro Hispanis qui in regno Francorum ma-
nebant. 569.
- Charta prioris divisionis imperij inter Lotharium, Pippinum, & Ludovicum
filios Ludovici Pij Imperatoris, facta anno Christi DCCCXVII. 573.
- Capitulare Aquisgranense anni DCCCXVII. de vita & conversatione mona-
chorum. 579.
- Notitia de monasteriis que Regi militiam, dona, vel solas orationes debent,
scripta in eodem conventu Aquisgranensi. 589.
- Decretum confirmationis quo Ludovicus Pius Imperator donationes Ecclesie Ro-
mane ab avo suo Pippino Rege & a patre Karolo Magno Imperatore fa-
ctas Paschali Papae confirmavit. 591.
- Capitulare primum anni DCCCXIX. five capitula addita ad legem Salicam
in generali populi conventu habito apud Aquisgranum. 597.
- Capitulare secundum anni DCCCXIX. five alia capitula addita ad legem Sa-
licam. 605.
- Capitulare tertium anni DCCCXIX. five capitula de interpretatione legis
Salicae. 607.
- Capitulare quartum anni DCCCXIX. five capitula qua per se scribenda &
ab omnibus observanda sunt. 609.
- Capitulare quintum anni DCCCXIX. five capitula de instructione Missorum. 613.
- Capitulare sextum anni DCCCXIX. five capitulae Missorum dominicorum. 619.
- Capitulare anni DCCCXX. five capitula data apud Theodonis villa anno
DCCCXX. in generali populi conventu. 621.
- Ludovici Pij Imperatoris epistola ad monachos Anianenses, data circa annum
Christi DCCCXXI. 623.
- Capitulare Triburiente datum anno Christi DCCCXXII. ad petitionem Epis-
coporum in Theodonis villa congregatorum anno superiore. 625.
- Capitulare de causis monasterij sancte Crucis Pictaviensis, datum circa annum
Christi DCCCXXII. 629.
- Capitulare anni DCCCXXXIII. admonitionem generalem continens ad utriusque
ordinis homines, cum instructione Missorum dominicorum quos Imperator
in diversas regni provincias destinabat. 631.
- Commonitorium datum Hieremii Archiepiscopo Senonensi & Iona Episcopo Au-
relianensi à Ludovico Pio Imperatore anno DCCCXXXIV. cum ab ipso le-
gati Romam irent ad Eugenium II. Papam Romanum, in causa imaginum.
643.
- Eiusdem Ludovici epistola ad Eugenium II. missa per Hieremiam & Ionam
Episcopos, cum actis synodi Parisiensis. 645.

Sacramentale promissionis quod clerus & populus Romanus fecerunt Ludovico
Pio Imperatori & Lothario filio ejus anno DCCCXXIV. praesente Lotha-
rio.

647.

Capitulare Ingilenheimense datum anno Christi DCCCXXVI. Ibid.

Ludovici Pij praeceptum de institutione monachorum in monasterio Dervensi. 649.

Capitulare anni DCCCXXVIII. qualiter conventus Episcoporum fieri de-
beat.

653.

Epistola generalis quam Ludovicus Pius Imperator ex placito Aquisgranen-
sis misit, de Concilio Episcoporum in quatuor imperij partibus congregandis. 657.

Ibid.

Capitulare Vormatiense anni DCCCXXIX. 661.

Ludovici Pij Imperatoris praeceptum de ordine monastico restituto in monasterio
sancti Dionyjij.

675.

Eiusdem praeceptum de paganis ad Christianitatem invitandis, & de institu-
tione episcopatus Hammaburgensis.

681.

Charta posterioris divisionis imperij inter Pippinum, Ludovicum, & Karolum
filios Ludovici Pij Imperatoris, data anno Christi DCCCXXXVII.

Aquisgrani in generali populi conventu.

685.

Capitula eiusdem Ludovici Pij excerpta ex lege Longobardorum.

689.

CAPITVLARIVM KAROLI M. ET LVDOVICI PII LIBRI VII.
Collecti ab Ansegiso Abate & Benedicto Levita.

697.

Additio I.

1133.

Additio II.

Ibid.

Additio III.

1153.

Additio IV.

1181.

I Isaac Episcopi Lingonensis canones, sive selecta capitula ex tribus postre-
mis capitularium libris.

1233.

Capitula Héraldi Archipisci Turonensis, collecta ex capitularibus Regum
Francorum.

1283.

CAPITVLARIA